

Milan Đorđević

ODEĆA

ODEĆA

Nagost, golo telo, ono što se živo kreće
u bujnim šumama Amazona i u pustinjama
Afrike ili se sunča i baš mazno proteže
na obalama mora i u erotskim časopisima.
I ta nagost oblači se i prikriva u odeći
napravljenoj od razolikih materijala
čija imena prepisujem iz jedne knjige,
jer sam lošeg pamćenja: velur, svila,
muslin, puplin, žersej, sintetička tkanina,
somot, brokat, til, cic, platno i, naravno,
još mnogo toga, ali zbog svoga neznanja
sada ću zaćutati i reći kako će nagotu
skrivati odeća koja je nekakva maska
ili kostim na našem karnevalu koji ide
od rođenja do smrti pa se odeća skida
i oblači, cepa i zašiva, boji ili pere.
A nagost ćuti kao usta stegnutih zuba,
ćuti i biva sve ili na kraju samo ništa,
gomilica kostiju i pregršt sivog pepela.

SVAKODNEVNA SITNIČARNICA

Pozajmljujem metaforu od velikog američkog pesnika
i od našeg proznog pisca a reč je o svakodnevnom životu,
o sitnicama koje nam ga ispunjavaju od jutra do mraka.
Pišem pesmu i ređam reči a znam da mi ovakvo pisanje
neće omogućiti da uđem u akademiju nauka i umetnosti.
Pa, eto, već nisam prošao izbor za dopisnog člana
jedne od stranih akademija nauke i umetnosti.
Znam, ne pišem o duboko tradicionalnim stvarima,
ne govorim iz dubina naroda, ne pevam o nebu,
zemlji i njenim ponorima, samo govorim o nekim

veoma svakodnevnim događajima i predmetima.
I pišem reči bez rima o sebi i onome oko mene.
Sâm sam, žena je daleko otputovala, a i ćerke,
moram reći, ipak su daleko, tu je samo četrnaest
a ponekad i petnaest mačaka koje hranim i o njima
od jutra do večeri brinem, dakle, ipak nisam sam.
Teško je izjutra paliti drva i tri vatre u pećima.
Pa onda čistiti zastakljenu terasu gde su mačke.
A tu su, o Gospode, njihovi ekskrementi i tečnost
i to ona koja je natopila raširene stranice novina
u kojim, eto, nalazimo najsvežije političke vesti.
A onda treba unositi drva, pa pre toga ih nacepati.
I čega su sve te stvari vidljivi tragovi, da, čega?
Velike i skrivene tajne koju samo Bog poznaje?
Ogromne tmine koja dolazi iz dubine vasiona?
I tako u ovoj mojoj sitničarnici vučem se od jutra,
preko toplog ili hladnog dana pa do mračne noći,
završavam ponešto, ali ne znam da odgovorim
na duboka pitanja koja me dostojanstveno gledaju
iz pesama istinski mudrih pesnika, akademika.

TRN ZABIJEN U MALI PRST

Nikakva čarolija neće biti izvedena.
Nikakvo se čudo ovde neće dogoditi.
Postojaće tek obične stvari, ravnodušne
kao kamen u grmlju ili žuti list u travi.
I čuvaću se, gledaću da zaraste ranica
od trna izvađenog iz mog malog prsta.
Mnogo ljudi će činiti zaista velike stvari.
Dolaziće sami do raznih golemih čudesa.
Vinuće se do nebesa i do najbeljih oblaka,
evo, da vam ovako malo nespretno kažem.
A ja ću sada trpeti ono što ipak moram.
Šta mogu, i gledaću jako visoku travu,
pa rađanje, umiranje, letenje raznih bića.
I, eto, zapisujem ove reči, želeći da me
mimoidu životne grozote i nevolje
i da lakše prebrodim mnoge teškoće,
zapisujem reči mada znam da me one
neće približiti slavnom postojanju
ili nekakvom dijamantnom blistanju,

daleko od ranice što krvari bez trna
jer je izvađen iz malog prsta moje ruke.

SAMOĆA I BOLEST

Ponovo upoznajem ovu baš groznu samoću
začinjenu bolešću zbog koje ležim u postelji
i tresem se, samoću zabiberenu bespomoćnošću.
Žena, starija ćerka i sestra su na putu i daleko.
Mlađa ćerka je na poslu ili ide na zabavu.
Muči me temperatura od trideset devet stepeni.
I ceptim i drhtim od hladnoće ispod jorgana.
Eto, samo se ispovedam i pričam o privatnom
a ne o onom univerzalnom i opšteljudskom
i u mom govoru nema skladnih reči i metafora.
I pitam se da li nešto vredi u našem životu.
O ovoj pesmi, strašilu, nemam šta da kažem.
Eh, i ona je daleko od večnosti, uzvišenoga
i najčistije lepote a da bih je ipak učinio boljom
navešću reči poljskog pesnika Adama Zagajevskog:
„Ne, usamljenost nije, ne mora biti melanholična
i tužna, uopšte ne, čak naprotiv, može biti povezana
s doživljajem punoće.” I: „Samoća je tiha sfera
između dva žagora.” A vi se opredelite po svome,
dragi moji čitaoci, ako vas danas uopšte ima.

ŽIV SAM

Živ sam, još uvek sam ovde, pod nebom,
pored ljudskih bića i svakakvih predmeta.
Čitam knjigu, dišem, jedem hranu, govorim
i činim još stotinu drugih kretnji ili stvari
kao što su gledanje insekata, ptica, mačaka,
cvetova u travi ili crvenih plodova trešnje.
A mogao bih da sam daleko i samo mrtav
i da baš ničega, ničega od ovoga ne bude.
Ali živ sam, a da li je to nekakva radost
ili je to samo sićušno drhtanje i micanje
kao pomeranje pipaka i glava nekih buba,
ne znam, ne znam, živ sam, dišem, gledam.

ŽENE

U knjizi DEKAMERON kaže Đovani Bokačo:

*...vidiš kako nas, kada ostarimo, ne može gledati
ni muž niti ikoji muškarac, nego nas teraju u kujnu
da razgovaramo sa mačkama i da brojimo lonce i zdele;
i onda, što je još gore, stavljaju nas u pesmu i kažu:
„Devojkama, sladac, a babama, jadac!“*

A ja sam, evo, stavio gornji citat u svoju pesmu
da bih istakao nepravdu prema ostarelim ženama.

Ne, nije potrebno da im se udvaram na taj način
i ističem da sam za žensko dostojanstvo i ravnopravnost,
ah, zaboga, sve to najčešće biva samo politika, prazne reči
pa malo toga se događa u opipljivoj i vidljivoj stvarnosti.
I tako okončavam ovu suvu pesmu, gledam odsjaje sunca
na ogradi od cigle i, evo, gledam kako vetar njiše lišće.
Ispisujem ovo, sedeći za kompjuterom svoje ostarele žene,
da, pišem tu, za stolom, jer svoj računar još uvek nemam.

VITMAN

Poeziju Voltera Vitmana na naš jezik prevodili su
Jovan Palavestra, Ivo Andrić, Svetislav Stefanović,
Ivan V. Lalić i drugi, a, evo, upravo danas čitam
ponovo prevode Vitmenovih pesama što ih je uradio
pesnik Lalić koji u predgovoru pominje Bogdana Popovića
i esej „Valt Hvitman i Svinbern“ i pita se Lalić, zašto je ovaj
1926. godine došao na ideju da napadne poeziju Vitmena,
i „hvitmanovce“ koji vole „poluslobodu njegovog nazovi-stiha“
A u toj knjizi vidim i divne ilustracije slikara Radomira Reljića.
No, pošto ovo moje, izgleda, nije poezija već nabranje, a ima
tu i puno pominjanja i mrtvih ljudi koje sam poznavao, dodacu:
Vitmanove pesme, što ih čitam, imaju u sebi puno životne energije
i podsećaju me na veliku vatru u koju se ubacuju goleme grane
pa one sve jače plamte, izbacuju varnice, a takođe me podsećaju
i na udaranje talasa u obalu, kao i na tek ispečeni, iz peći izvađeni,
još uvek topli hleb koji slatko jedem i zalivam gutljajima mleka.